

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évenegyre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordatca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. Hirdetések felvételnek: Helyben: aktádkhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Károlyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11. sz.) Oppeln: Alajosna (Wollzeile 22. sz.) Rudolf-Mosse off. Zeitungs-Agen (Stadt Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart. Nyilvántartottak: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Szemle.

Az európai nagy államok hatalmi viszonyai sokat változtak az utóbbi évtized alatt. Ma a diplomacia, élel és feszült figyelemmel kíséri: mit tesz a porosz Bismarck s min töri fejét a fehér czár? Germania lett az európai néposálat legelőkelőbb tagja, a német nép magát tartja a polgárisultság zászlósának: míg Oroszország mind óriásibb körre terjeszti birodalma határait, ugyszólva kis újjával távolítja el azon akadályokat, melyeket fél Európa állított volt telhellen hódítási vágya elébe s ma inkább, mint bármikor hivatta érzi magát a szlávok egyesítésére, a legújabb világalom megalapítására.

A siker döntő ítélete ellen föllebezni bajos, de hasztalan is; hanem azért a szemléző jogában áll, azokat állítani az első sorba, kikről 1860 előtt meg szoktuk volt így szólni: kezükbe tartják Európa sorsát, tőlük függ a civilizatio vívmányainak megőrzése, a szabadelvű haladás lehetővé tétele, gyorsítása.

A XIX. század második felének oly bővön kijutott a háborus eseményekből, hogy szintugy lelki megnyugvást szül a béke műveinek szemlélete.

Anglia az utóbbi évtizedekben sokat veszített harci hírnevéből, kevésbbé félelmesnek tartják ma a brit oroszlánt, mint volt századunk elején, a minthogy az 1863-ki, 1866 és 1870-ki N.-Britannia nem is juttatta eszünkbe a tengerek rettentelien urát. Hanem ez a magát béke művekre adott angol nép, míg mások milliókat költöttek el hadi czélokra s ez által igyekeztek az állam hatalmát öregíteni, — ő méh-szorgalommal gyűjtött, gazdálkodott. Anglia 1873-ra előterjesztett költségvetése 10.160.000 ft megtakarítást mutat ki; a mult évi előirányzatot 22 millióval haladták meg a valóságos bevételék s a nemzeti adósság az utolsó három év alatt 127 millióval apasztatott; Anglia 1873-ban 14.230.000 ftal kevesebbet ad ki, mint a jelen évben, s az év végén majd 36 millióval szállíthatja le a pénzügy az állam-polgárok adóját. Pedig hát az angol állam nem veti be milliódokra menő hadi sereget, hanem iparát és kereskedelmét fejti oda, hogy a míg, például az egyenes adókból alig vesz be 23 1/2 milliót, a vámok 223 milliót, a fogsztási adók 332 milliót, a jövedelmi adó 95 1/2 milliót, a posta 47 1/10 milliót jövedelmeznek. Mi előttünk az ily eredmények sokkal fényesebbek, mint a fegyverek diadalai.

Franciaország legjobb akarattal sem járhat régi szövetségese nyomdokainak, kénytelen adósságot adósságra halmozni; újabb meg újabb adóemeket hoznak be, csakhogy az ország szükségét s a németek követeléseit fedezhessék, kielégíthessék. Államférfiai, ugy látszik meg vannak győződve a nemzeti gazdagság forrásainak

kiapadhadan voltáról, a nemzeti erő ruganyosságáról, s a böles Thiers, vezetése alatt nemcsak a vett sebek be- heggesztésén dolgoznak, hanem Franciaország hatalmi rangjának visszaszerzésére is gondolnak, s erre békében rakják le az alapokat, a hadsereg újraszervezése által. Mily óriási mérvben történik ez, kitünik abból, hogy hadseregök keretei 160 sorszetre állítottak fel (a németek csak 149 sorszetre tették); tüzéségük megkészszerelték: 17 tüzésred helyett 32-öt szerveztek, s az útegek számát 192-ről 448-ra emelik 2688 ágyúval, — míg a németeknek csak 1896 ágyút számít a tüzéségük. Igaz, hogy az újraszervezési mű, csak évek mulva lesz befejezve, s a legújabb hírek szerint, a francia kormány azon van, hogy a hátalék 3000 milliót is lefizesse a németeknek, — hanem azért még is aggódnak.

Németország; attól tart, hogy a francziák egyéb adósságai visszafizetésével is sietni fognak. Bismarck ugyan husvéti szünnapokat élvez Warzinben, hanem azért az új Németben részeinek összetömörítésén munkálkodnak. Posenben tovább foly a germanisatio; gondoskodva van a délnémet államokban koronként ismét felmerülő önállósági áramlatok korlátozásáról, s a mi a legtöbb, a németek mérsékelti tudják magukat, résen állanak, szabadelvű törvényeket hoznak, a szellemi cultura terén is haladnak; többé Bismarck, hercegnek sem kell mindegyre éreztetni a vas kezét, sőt épen népszerűbbé válik naponta. Vilmos császár azonban gyöngélikedik, e miatt a husvétit elfogadásokat is szükre szoritották Berlinben. Egy zürichi tanárnak, a strassburgi egyetemre átköltözése alkalmából egy svájci költő ily toasztot mondott: „eljö az idő, midőn mi svájciak is visszatérhetünk a császárhoz és birodalomhoz”; ha ezt az új császár hallhatja, bizonyos jó hatással lett volna reá e szép kívánság, a mely ellen azonban a szabad Svájc aligha nem tiltakozik.

Oroszország nemcsak távol Közép-Ázsiában készült új hadjáratokra, hanem a Fekete-tenger partjain is ép egy, mint Lengyel-, Dél- és Nyugat-Oroszországban hadi erődítményekkel foglalatkosodik. A sebastopoli kikötőt megnagyobbítják, körülte parti útegeket állítanak; azután távolabb előre tolt erődöket emelnek, melyek nemcsak a kikötőt, hanem az egész krími félszigetet oltalmazandják az ellenséges kiszállások ellen. Nikolajewet hatalmasabb erődé teszik, mint valaha volt Sebastopol; a moskova-sebastopoli vasut kiépítéséhez nagy gyorsasággal hozzáfogtak; a hadsereg újraszervezése befejeztetett, a lovasság és tüzéség jelentékenyül megszaporttatott. Mindezeket Gortsakoff új keleti terveivel hozták az angol lapok összekötésébe, míg a berlini félhivatalosok semmi aggasztót sem látnak benne, — a francia sajtó pedig azt hangsúlyozza, hogy a frankfurti szerződés megszüntette a párisi kötéseket.

köztörténetébe, hogy attól elkülönítve tárgyalni alig lehet. Mind azonált az élettrajzi vázlat czéljához képest itt csak a főbb momentumok megemlézése szorítokozom. Államférfiai érdemeinek legnevezetesebbikét a már ismertek mellett kétségkívül az Erdély és Oláhország közt felmerült határvillogások tapintatos elintézése, és a Ráduly vajda által szított, Rác György, Bedő István s Matis János által előkészített lázadás korai felfedezése s csirájában elfojtása képezi.

Ese tetteinek nem dicsvágy vagy önérdék, hanem hazaszeretet volt rugója; kitünik ez abból, hogy volt bátorsága mindig — kellő kímélettel bár, de világosan megmondani a fejedelemelek és gubernatornak, hol és mi a teendőjük s mulasztásuk; továbbá, hogy benne minden igaz ügy támogatóra, minden helytelen törvévs nyílt ellenségre talált, jött legyen az feljülről vagy alulról. Országos népszerűségének e jellemzősáradás volt megalkotója. A ki e korszakból fenn maradt s különösen a hozzá irt azon nagy számú okleveleket átvessza, melyek részint közre adatlannal a Mike gyűjteményben — honnan adataim legtöbb részét én is merítém — részint Torma Károly jeles tudosunk által közre bocsátva a magy. Tört. Tár XIII-ik kötetében foglaltatnak, három megjegyzésre méltó tény tünik fel előtte; hogy Petki véleményét a fejedelem és gubernator minden fontos ügyben kikérték; hogy a magánosok, befolyásért partfogását és barátságát keresve keresték; és hogy ő a székelyek ügyét különös előszeretettel karolta fel s erős karokkal védte mindvégig. Mindenikre nézve pár példára hivatkozom.

Az elsőre nézve különösen feleltem, hogy a székelyföldet érdeklő ügyekben a kormányt meggyőzőleg toltatva volt; őt kérdezték meg, az ő tanácsát fogadták el és a kivitelit is többnyire rábízták. Tömerdek az oly levelek száma, melyekben ez vagy amaz ügy hozzá utaltatik; így a fejedelem 1705. sept. 25-én Sepszi-Szent-György dolgában így irt hozzá: „Az Sepszi-Szent-Györgyi híveink micsoda dolgok és privilegiumoknak confirmatioja fölül találtnak meg minket; kímeld ez leveleinkbe inculdati applicatiojokból bőségesen megérti. Mely postulatumok lehetségesek — és engedhetők — e, derogál-e valamit immunitati Siculorum az vagy nem, kímeld minket mox et de facto informáljon.” Ez ügyben tanácsára 1606. jun. 16-án a Donatió már Petki kezében volt. Rákóczy Zsigmond gubernátor a határszél-

Olaszország lassan szervezkedik, neki is nagy gondja van hadseregére. Frigyes Károly herceg e részben is jó tanácsokat adott. Másfelől még mindig tartja magát az a hír, hogy ha Német- és Olaszország közt nem is kötetelt újabb formaszertű szövetség, de a porosz herceg több nagyfontosságú ügyben közölte a berlini kormány nézeteit, az újabb bizalmi szavazat által megszilárdult olasz cabinettel, s hogy az érintett kérdésekben közös egyelőrtéte-jutottak.

Spanyolországból majd international congressus, majd fölkélek híreit vesszük; legfőgyelememelőbb az lenne, hogy Bismarck hg még mindig remél egy Hoheuzollernt Madridba vezetetheti, másfelől pedig Amadeo király kijelentette volna, hogy ő csak bebalzsamozva hagyja el Spanyolont.

A husvéti szünnapok alatt.

Az ország képviselői szétoszlottak a husvéti szünnapokra, volt tehát alkalmuk a közhangulattal megismerkedni, küldöikkel érintkezni. Vajjon mi lesz a parlament hátrelevő rövid ülészakának eredménye? ezt a kérdést vitatják mindazok, kik hazánk sorsán aggódnak, kik a nemzetünk politikai értetségét ejtett mely sebet fájlatják. Vajjon lecsilapulnak-e a pártzenvedély hullamai? Hazáláthat-e a törvényhozás üdvös működéséhez? vagy a haszontalan szóáradat úgy fog tovább folyni, mint az utóbbi hetek alatt, beiszapolván politikai hírnevünket a reánk figyelő művelt világ előtt?

A husvételőtti utolsó ülésben kimutatta a miniszterelnök azt, hogy a választási novella 5 hó előtt (nov. 9-én) terjesztetett a ház elé, a miből azon vád alapatlansága tünik ki, mintha e fontos törvényjavaslat gyors áthajtása czéloztatott volna; kimutatta azt, hogy volt elegendő idő annak tanulmányozására, mégis már az általános vita 14 napig tartott, s azóta még mindig csak kezdetén állunk a részletes vitának, kijelentvén az ellenzék azt, hogy e törvény létrejöttét erőszakkal is meg fogja akadályozni; kimutatta a miniszterelnök továbbá azt is, mily visszaélés történik hetek óta a parlamentben a névszerinti szavazással, az interpellatiokkal s a kérvények tárgyalásával; figyelmeztetett arra, hogy a „képviselőik ideje a hazáé,” nem kellene tehát a szózásszabadsággal visszaélni, mert, ha ily módon zsákmányolják ki a házszabályok hiányait, jövőben minden törvényhozási működés lehetlenné fog válni.

Valóban megfontolásra méltó tanulságos adatok, az imént felhozottak, alig bízható, hogy honatyaink bölesessége egyszerűen napirendre térheszen fölöttük.

igazítás dolgát rábizva így ir hozzá 1606. jun. 7-én „Tegnap napon érkezék megint embere Ráduly vajdának, ki most is itt vagyon, az székelység szomszedságában is az szerint igazították, kiről kímeld miként informáljon. Hogy az moldvai dologra térjünk; ha kímeldnek tetszik, ne halasszon kímeld mi reánk, végezzen kímeld velek, kiről kívánjon bizonyos levelet. Jeremiás, vajda uram az mely levelet irt volt, ez levelemben kötve kímeldnek küldöttem, ha feleselnének, ez levélnek mását küldje az vajdának az részben az miben, az határigazításra nézendő.”

Máshelyt ugyan e tárgyra nézve 1606. jun. 16-án így ir a gubernator Petkihez: „Az moldvai igazgatásra is, hogy kímeldnek gondja vagyon, jól cselekszi, annál jobb, ha véghez is viszi; az havasalföldi határon az mint eligazították, annak is mását küldötük; de kímeld mennél jobbat végezhet, köthet, annál jobb.” Ez ügy 1606. októb. 3-n Brassóban mindkét fél megnyugvására oldott meg Petki által.

Midőn a fejedelem és gubernator szive részint egyéb teendők miatt, részint némely hirtelen ítéls kedvezőlen benyomásai folytán a székelységtől mintegy elhajtani látszott, azok ügyei hova tovább kevesebb méltánylatra találtak, Petki nyomós előterjesztésben figyelmezteték őket, hogy rosra vezet e népelem ily elidegenítése. Rákóczy 1606. máj. 24-ki levele utóiratában siet is menteni magát. „Ez napokban irta vala kímeld egy levelemben — ugymond — az székely atyafiak idegenek volnának ő felségéhez, s hozzánk is, kiről gondolkodtunk, s örömet akarnak is érteni kímeldtől, honnét völte azt eszébe, mert sem ő felsége, sem mi, nem igyekeztünk arra okot adni, minthogy nem is adtunk, s még valahol laktunk vagy házunk táján vagy római császár váraiban, de örömet kedveskedtek az emberek, szeretettel voltunk mi is hozzájuk; az székely atyafiaknak is nem igyekeztünk véteni, sőt a miből megaláztatnak, szeretettel kedveskedtünk. Azért kímeld adja értésünkre, kik legyenek azok, s készek leszünk megengesztelni; örömet kedveskedni a miben lehet ő kímeldnek; mert az ebeknek sem vétettünk.”

Mennyire keresték és becsülték Petki barátságát, arra nézve számtalan adat soralhatnék fel, melyekből kitünne, hogy az ország minden tekintélyes emberével, a moldvai vajdával és a portá számos előkelő egyéniségevel a legiszább baráti viszonyban állt. A tér hiány

A többség nyugodt magatartása is, magabizálásra inthette a tulheveskedő ellenzékét; figyelemzethette arra, hogy nem pártédek, hanem a haza közérdeke forog fenn, — hogy a Deakpárt kitartó túrelme az alkotmányosság alapelveit, létfeltételét védelmezi az ellenzék azon taktikája ellen, mely a kisebbség akarátat, próbálja a többség határozata fölébe emelni, mi egy csapással megdöntene a parlamentarismust, s az alkotmányosságot magát, újjal mutatván arra, hogyan lehetne minden állami és társadalmi rendet felforgatni a községben úgy, mint a törvényhozásban.

A közel lefojlt napokban történtek kiegyezési kísérletek; de hát miért hiúsultak meg azok? Nemde azért, mert a kisebbség feltétlen hódolatot követelt a többségtől. Ezt nem nevezhetjük alkotmányos készségeknél.

Az ellenzék, azon állítását, hogy több ezer választó fosztatának meg e jogától, hírcles statistikai adatokkal bizonyítani képtelen; másfelől a választási novella csupán arra czéloz, hogy a kiket az 1848-ki választó törvény joggal fel nem ruházott, azt ne bitorolhassák.

Itt tehát nem jogfosztásról van szó, hanem a törvény correct alkalmazásáról. S ha szintén pár ezer választó joga forogna is a koczkán, — mit kerekén tagadunk — állhatnának-e mint jogvédők azok, kik a legfőbb jogot, a népképviselet jogát támadják meg, illusziórisá akarván tenni a népakaratnak a többség által nyilatkozhatását?

Tagadhatlan igazság, hogy nálunk is arra kell törekedni, hogy a jól értelmezett democratia szellemében hazánk minél több polgára legyen tettleges részese az alkotmányos jogoknak, így a választásinak is; csakhogy az alap székelységének a nép mivöldési előhaladásával kell lépést tartania; ezért ismerték el balközépünk vezérci is azt, hogy az általános szavazat alkalmazása ma veszélyes lenne hazánkban. De ha ez így van, ha a szabadelvű haladás e téren is óhajtatandó, sőt szükséges, — ugyan előkészítjük, előkészíthetjük-e ezt az által, ha a parlamentarismus alaposzlopait rázogatjuk? Bizonytal nem.

A szabadsággal párosult rendet, az alkotmányosságot és törvény iránti tiszteletet kell mindenekelőtt, minél inkább megszilárdítanunk; csak ez lehet szilárd alapja minden szabadelvű reformnak.

Ide vezet-e az ellenzék jelen taktikája? Aligha igen-nel felelhetnek, midőn a törvényhozás működését simpliciter megakasztják.

Az ünnepi szünet alatt volt idő gondolkodni.

miatt csak pár példára szoritokozom. Az 1603-ki emigratio egyik vezértagja Szilvási Boldizsár 1605. elején a Bocskaihoz menesztett erdélyi küldöttség után Petkiinek levelet küldött, abban őt a régi barátság megújítására szólítva fel, így ir hozzá: „hogy engemet jóakórú korszak számláljon, kívánom kímeldtől, holott én minde csere-csemnek változásában totus quantus sum et ero kímeldé akarok in omnibus lenni, meque ut comendatum habeat enixe rogo.” Petki Szilvási régi meleg barátságába fogadván, Szilvási egész lelkesedéssel írja 1605. május 20-ki leveleiben erre vonatkozólag: „Az istennek nagy hálaikat is adok rajta, hogy kímeldet azon régi jóakórú barátomnak tapasztalok lenni, a kiben immár sok időtöl fogva megnyugodtam, mely ekkeddig hozzám viselt jó akaratját kímeldnek valami üdönek forgandó volta, és szerencséjének változása, hogy ezutánis megváltoztathasson el sem hihetem, nem is hiszem el; kiért viszontag ily obstrictricus akarok kímeldhez lenni, melyot se tűz se víz, se semmilye elementumok meg ne változtathassanak.” Petki ki levele egyik pontjára vonatkozva így folytatja sorait: „Az hun irt kímeld, hogy gonosz akaróinak be dugjam szájakat, én bizony kímeld fölül keveset láttam és hallottam: azt tudom: une ore minden ember jól prédikálván kímeld fölül, ő felségének nagy kelmességét veszem eszembe kímeldhez.”

Pécsi Simon 1605 tavaszán megnyervén Bocskai-tól udvarhelyszéki jöszágait, így ajánlja Petki oltalmába javait: „Immár kímeld patrociumum alatt vagyok és leszek mind jöszágostól; édes kapitányom és bírálybíráim, viseld az én felőled való jó reménységem szerint gondomat és oltalmam az ennyimet, mint az tulajdon sajátodat.” A kettőjük közti barátságot még inkább megvilágítja Pécsi egy másik levele, melyet Petki egy panaszos levelelre válaszul irt hozzá; „engemet akár most s akár ezután lásson kímeld — ugymond — mindenkor annak talál kímeld az kinek az előit ismert magához, mert énnekem több Petki Jánosom kímeldnél nem volt s nem is leszen; csak héaban taszigálsz több effle panasszal, mert annyival erősebben ragaszkodatsz magadhoz velle.”

Az itt közölt néhány vonás Petki magánjellemeiből, eléggé sejteti az ő nemes erkölcsi alakját, a melynek — éles esze, szép ismeretoi és tettekben bebizonyított hazafisággal mellett — különösen kieszóhetői gyors és fényes emelkedését, mely őt a következő 1607-ik évben Erdély méltóságban második rangokára, a cancellárságra juttatta el. (Folyt. kov.)

TÁRCZA.

Petki János élete.

— Irta: V. s. — (Folytatás.)

Bocskai megválasztása által az ország újra szabadságnak örvendett s jobblétek nézett elébe. Megválasztatása főtenyezőjének, Petkiének, hazafias működésére szabad nagy mező nyílt meg; fejedelmi tanácsos, Udvarhelyszék főkirálybírája, főkapitánya és az egész székelység generalis kapitánya lett, Erdély egy tekintélyes részének parancsolója, tágas hatáskörrel. Bocskaitól a kinevezést és utasítást számára még a választógyűlésből kiküldött követek meghozták. Pécsi Simon, a fejedelem titkára ez alkalomból külön levelet intézett hozzá. „A mi nézi az derék dolgot — így ir ama levélben 1605. mart 26-n — az követektől kegyelmed sokat hallhat; az instructioit, kit magam formáltam, nómámasal irattam, am meglátja kímeld, mit ad kímeld elébe. Kérlek, kérlek uram, viseld csak az egy egyenes tökéletességben magadat és feltött ezélab, és nézd az urunk és az közonséges hasznót; ne nézz imel-amaz emberek favorára, mert ha élünk, bizony elkélnk az sok csavargó tétovázó emberek sorsáról. Nézd uram ebben magadat először, annak utánna engemet is, — az ki itt ügyedet ilyen kedved szerint forgatom, bizony nagyobb szerencsével, mint magamút — ne piruljak meg azokban, a mit felőled itt mondottam. Nem kicsiny dolog rajtad. Petki János vagy! Erdélyben az egész székelységnek generalisa; Bocskai István bizta rád az országának legfundamentomosabb dolgát; viseld uram szemed előtt ezeket, és serkenj úgy hozzá a dolghoz, hogy ha ezeket dicséretesen véghez viszed, noba titulo most némelyek előtted járunk, de idővel nem haladnak meg.”

Bocskai nem csalódott Petkiben; ő a rábizottakat hiven végezte el. A Bocskai mellett felülzött zászlót erős kezekkel vitte győzelemről győzelemre; a beküldött fővezért, Gyulaft, minden erejével támogatta, s midőn ez 1605. jun. 18-n meghalt, mint utána következett fővezér, Erdélyt a német zsoldosoktól teljesen megtisztította.

Mióta az ország sorsának intézői között oly tekintélyes helyet foglalt el, azóta Petki személye, tettei és azok sikere annyira bejásztanak Erdély e korszakának

Mi reméljük, hogy megfontoltak lesz az ellenzéki körökben is azt, hogy

a pártok érdeke felett áll a haza érdeke; hogy minket csak az összetartás tehet erősekké; az ellenkező számtalanhoz hozott reánk nemzeti veszeltyt, s ma nagyobb hozhatna, hozna, mint bármikor, — míg egyetértve hazánk javát alkotmányos uton és eszközökkel biztosíthatjuk, mind azok ellen, kik meghasonlásunk fölötti kárörömüket nem titkolják, kiknek szemében Szt-István országa, a magyar politikai nemzet hatalma és befolyása rég idők óta szálla, s kik közlelől és távolról lesve lesnek azon pillanatra, mikor szakasztja meg erőnk a pártoskodás és elbizakodás oly mérvben, hogy az önmagával meghasonlott nemzetet erőtt vehessenek, lábaitak nyakunkra tessék.

Tekintsünk körül! Tartsunk szemlét elleneink sokaságán! Vizsgáljuk meg, melyek valának mindig legerősebb fegyvereink? mi hozott reánk veszeltyt a rég- és közelmúltban? mi tett ismét sorsunk urává, — s azután kérünk tanácsot a hazafiai érzületől, a magyar józan észől, s úgy osekedjünk, a mint azt nem a pártok érdeke, hanem a nemzet és haza java, jövője parancsolja.

A többség példát adott az önmérsékletben, a kisebbség a heves támadásban — ám adnak most példát mindketten a közérdek buzgó felkarolásában, a hangyaszörgalmu munkában: — tanítsák meg a népet a hónapok jelszavára: a haza mindenk fölé!

Legujabb táviratok.

Prága, márcz. 30. Mind az országos, mind a fenytörvények helybenhagyta a feudalk választási felhívásának elkobzását, minthogy annak tartalmából csakugyan a közszend háborításának bünténye tünik ki.

Páris, márcz. 30. A nemzetgyűlés megválasztotta az állandó bizottságot. — Thiers kérte a nemzetgyűlés mai ülésében, hogy a ház szótársalás előtt néhely észrevételeket tessen, s konstatálta, hogy a rend fenntartása a hadsereg szilárdága által biztosítva van, hogy az európai béke nincsen fenyegetve, s Franciaország nem áll elszigetelten, minden szövetséges nélkül; Európa nem ez vagy ama kormányformát kívánja Franciaországtól, de igenis kíván rendet, tudja Európa, hogy Franciaország újászervezkedik, hadseregét átalakítja, s hogy valódi boszuját úgy kívánja állani, miszerint azzá lesz, a minek lennie kell. Végül konstátálta az elnök, hogy ki sem akarja a békét megzavarni, hogy mindenféle tárgykodás észlelhető és senki sem gondol arra, hogy valakivel, vagy valaki ellen szövetkezék.

Versailles, márcz. 30. A budgetbizottság különböző bevételekre támaszkodva, a budget 19 millióval alábbszállítást hozta javaslatba, Thiers ellenben konstátálta, hogy az ez idei budgetben csak bizonyos függő adósság által lehetséges az egyensúlyt fenntartani, állandó segédforrások pedig csak újabb adók által teremtelnek.

Páris, márcz. 30. A versaillesi diplomatiái testület előleges értekezlet után csakugyan ányujtotta Rémusat francia külügyérnek közös tiltakozását a nyers anyagok szándékba vett megadóztatása ellen.

Roma, márcz. 30. A jelenleg Münchenben ülésező vasuti kongresszus Bismarck javaslatára egy Berlinből Rómába járó gyorsvonat életbeletétele fölött tanácskozik.

Madrid, márcz. 30. Azon hírekre, melyek a királyi párnak Spanyolországból leendő végleges kivonulására vonatkozólag a napokban felmerültek, Amadeus király hallomás szerint oda nyilatkozott, hogy ő csak bebalzsa-mozva fogja elhagyni Spanyolországot.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 2. 1872.

— T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak évnegyedes előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Együttal új előfizetést nyitunk 1872. ápril-decemberre 9 frtal, ápril-septemberre 6 frt o. é. A szerk.

A múlt vasárnap, virágvasárnapján több főúri fiúcska volt Rudolf főhercegnél ebéden, kik igen jól töltötték az időt s a főherceg nagyon vidám és kedves gazda volt vendégei iránt. Andrassy Gyula Budán lakása alatt az ő fiait is csaknem mindennap találkoztak az ifjú főherceggel és sok jó időt töltöttek együtt s a fiuk gyakran mondták, hogy sok magyar fiúnál jobban beszél magyarul. Örvendünk rajta!

Sz. 3740 — 1871. Hirdetés. Hivatkozva a városi képviselő testületnek múlt évi június 24-ki 78. — 1871. sz. alatt kelt határozatára, melyszerint a tanács által az 1870-ik évi május hó 7-kén 1946 — 1870. sz. a. kiadott s a belvárosban bival tartásra vonatkozó tilalmat a közbiztonság érdekében alkalmazott rendszabálynak tekintette: tanács a bivaloknak az egész belváros területén, ezen kívül páris-, sétater- és malom-utczákban tartásukat, vagy csak áthajtásukat is folyó évi május hó 1-ső napjától kezdve feltétlenül megszünteti, miről az idézett helyeken lakó s jelenleg bivaltartó t. cz. polgárok azon felhívással értesítik, hogy mindenki igyekezzék bivala vagy bivalaira nézve úgy intézkedni, hogy azok az említett városrészekből a fenn kijelölt határidőig eltávolítsa legyenek, mert ellenesletben a kinek bivalai f. évi május 1-5-ig napján kezdve a nevezett helyeken az utczán, udvaron, vagy istállóban tartatának is, — a bivalok számához képest, a kebli kapitányi hivatal által 20 frtól 100 frtig terjedő pénzbírságot marasztaltatnak el, míg ismétlés esetében ezen büntetés kétszeresített fog. Miféle pedig a bivalok tartása, ezen hirdetésben kifejezett tilalom által, csak is a külvárosra szorítottat, az ottani bivaltartó polgárok is figyelmeztetnek, hogy bivalaikat sem a esordába kihajtás, sem pedig az onnani bejövétel alkalmával az utczán felügyelet nélkül barangolni nem engedjék, mivel ellenesletben az ilyenek 5-10 l 0 frtig terjedő, ismétlés esetében pedig még fokozott pénzbírságra tognának büntettetni. Szab. kir. Kolozsvár város közigazg. tanácsától, martius 25-kén 1872.

A városi kapitányság következők rendel: A jelen tavaszszal már beállott szeles és száraz időben

történhető, s könnyen nagy mérvben pusztítható tűzveszélyek megakadályoztatása, vagy már keletkezésük percében leendő elfojthatásuk tekintetéből, a kapitányi hivatal alkalmazkodás és pontos megtartás végett, a következőket juttatja tudomásra: 1-ör. Köteles minden háztulajdonos vagy lakó, saját vagy bérből bíró telkén, a kéményeket és tüzelőhelyeket folytonosan tisztán tartani, és e czéloból szorosán felügyelni, hogy azok, kikre általuk a takarítás teljesítése bízott, kötelességeikben hiven járjanak el; az ilyeneket az első esetben bekövetkező hanyagságukért megbüntetés végett ezen hivatalhoz haladék nélkül bejelenteni; ennek elmulasztása esetében ök lévén büntetés alá vonandók. 2-ör. Minden háztulajdonos vagy lakó, saját vagy bérből bíró telkén, s lehető minél nagyobb cseber, kád, vagy hordóban, minden eshetőségre készen álló feles menüisegű vizet tartani köteles. 3-ör. Azok, kik a fennebbi két pontban megrendelt teendők mulasztásán fognak éretni, vagy ellenök az másként is bebizonyították, 3 — 6 frtig terjedő, s a körülményekhez képest még fokozható pénzbírsággal fognak büntettetni. Kolozsvárt, márczius 28-án 1872. Császár Samu, főkapitány.

A kereskedelmi ministeriumban a ministerium eddigi működése (1867 — 1872-ig) összeállítatik és statisztikai adatokkal fel fog derített országunk jelenlegi közgazdasági állapota és edigi fejlődése. A mű e napokban sajtó alá fog kerülni.

A közös külügyministerium közlése szerint, a szászországi ministerium részéről a keleti marhavészek az osztrák-magyar birodalomban történt megszünte következtében azon rendelt adatot ki, hogy a magyarfajú marha (Steppenvieh) a szász-osztrák határon ezental is csak azon feltétel alatt bocsátatik keresztül, hogyha minden egyes esetben az ottani belügyministeriumtól az erre való engedélymenny kiessközöltetett.

A közöshadügyministerium a Magyarországon fekvő katonai csapatok napi díját ápril hóra következők állapotára meg: a budai parancsnoki kerületben 10 1/2 — 13 1/10 kr., a pozsonyiban 11 — 14 1/10 kr., a kassában 10 1/10 — 12 2/10 kr., a temesváriban 9 — 13 1/10 kr., a nagy-szebenben 9 1/10 — 11 1/10 kr., a zágrábi kerületben 9 1/10 — 12 2/10 krajczár.

Magyar farm-társulat alapítanak Barabás Fróm J. Antal, — Kodolányi Antal, Kohányi János, Potocki Dezső, Rudnyánszky Béla és Ullrich Vilmos, kiknek aláírásával felhívás tételét közlé, egy öngesély alapján alkotandó „magyar farm-társulat“ létesítésére. A társulat özéjla lenne 100 — 1500 hold terjedelmű bérletek közvetleni, és a bérjáradék nem fizetetéséből eredő hátrányok ellen mind a bérbeadókat mind a bérletkötőket biztosítani. A társulat alapítókéjét 10,000 db 100 flos alapítványra osztott, egy millió frt képezné. Az alálrási iverk június 1-sejéig „Kodolányi Antal“nak címelve. Kolozsvárra küldendők.

Harc a pénzügyorség s török rablók közt. Málsevalban a török határszelen, 17-én reggel bizonyos Baracs nevű ember koresmájában hét török rabló gyűlt össze. A társaság szokás szerint leitta magát, verekedni kezdett, s többször lött is egymásra. Ezzel meg nem elégedve, a pénzügyorséget támadták meg,

s az örállomás ellen több lövészt intéztek. Az örök azonnal fegyvert ragadtak, a rablók ellen indultak, de az épen jelenlevő királyi vám- és adófelügyelő kiváságára nem löttek, hanem katonaságot hívtak segélyül, mely a török rablók, kik még mindig lövöldöztek a pénzügyörökre s egyiknek koponyát, másinak pedig füvegét átlöttek, üldözni kezdte. A lövöldözések folytán Valis-Zelo falu lakói félreverték a hórangokat, fegyverkeztek a rablók után indultak, kik azonban a közelebi határon átmenekültek. Egy rabló megsebesült, de társai magokkal vitték őt. Az egész éjen át őráratok czirkáltak a határon, de a rablók nem lehetett nyomukra akadni.

(Neerolog.) Vertán Anna, a maga és férje Vikol Gergely; testvére György és neje Lukács Jozefa, gyermekei Mária, ennek férje Kövér Pál, Simon és Póli; testvére gyermekei Pál és Lenke, unokája Jolán; valamint a néhainak egyetlen élő testvre Vertán Anna, férjevelt Norkák Ferencné, nemkülönbön minden rokonok nevében mély fájdalommal jelent, hogy a felejtethlen apa, após, nagyapa és dédapa Vertán Tiivadar, folyó év és hó 30-án, a végszensegek ajátos felvétele után, d. e. 11 órákor, megszunt élni. A 46 évi boldog házas élet, özvegységének negyedik évében a veszt rejtő tudó allig négy napig állta ki az erősebb megrohanást, s a gyenge test 76 év sulya alatt összeomlott. Hült tetemei ez év ápril 1-én d. u. 4 órákor fognak belmonostor-utczai 179. sz. a. házárol, a rom. kath. szent-egyház szertartásai szerint, a köztemetőbe örök nyugalomra vitetni; lelkéért pedig az engesztelő szentmise áldozat folyó év ápril hó 3-án d. e. 10 órákor fog az akademia templomában a mindenek Urának bemutatattni. Kotozsvárt, márczius 30-án 1872.

Apróságok.

Eloolvassák azt, Valaki olvashatlan írást ad be a távirda-hivatalnál. A hivatalnok betűz, de nem tud kiokosodni; végre is kéri a sürgöny feladóját, mondaná el: mi van benne; soha se törődjék vele, mondez nyersen, küldje csak el úgy a mint írva van, majd elolvassák azt ott, ismerik a kézírásomat.

Az élelmes ifjuasszony azon csodálkozott, hogy a házas felek elválását megelőzőleg háromszor intettek a dolog megfontolásra, — ezt, úgy mond, az egybekelés előtt kellene tenni, akkor sokkal több értelme lenne a háromszori figyelmeztetésnek.

Nemzeti színház. Szerdán, április 3-án „Tulipatan“ és „Takarodó után“. Két új operette.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márcz. 30-ról: 5% Metallikus 64.75. 5% Nemzet kölcsön 70.70. 1860-diki államkölcsön 103. — Bankrészvények 839. Hitelrészvények 34.550. London 110. 15. Ezüst 108.50. Cs. kir. arany 5.25. Napoleondor 8.81.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 81.50 Temesi 74. — Erdélyi 78. — Horv.-Slavon —

Felelős szerkesztő: Sándor János.

Köszönet az okos uraknak Pesten!

A lóto elleni sok debatte az ottani országgyűlésen örülge tanár novák felmentésével, kivánása tőnek, hogy egyszer én is játszóliam, mert a felhozott indokok inkább ingert gerjesztők, mint tartózkodást ajánlók voltak.

Iriam Berlimbe (Willelmstrasse 5.) Örülge ismert menyiségem tonitro, s csakely 2 ft levelezési díjért kapiam egy jólelkűtást termo-segóra, s már a harmadik buzsnál Bécsben egy 1—1 (439)

tetesmes ternoét nyertem. Ismétlem, köszönet az okos uraknak Pesten! B. ... Hainburg mellett. Jerty A., birkos.

Szembetegekre nézve legnagyobb fontosságú

a világhírű, valódi dr. WHITE-féle szem-viz, Ehrhardt Traugott-tól Grossbreitenbachban Thüringiában; kapható: Kolozsvárt Kronstädter József-ut. alatt, a főterem 2. sz. a. Zsigmond-utczánél és külmunostoruca 134. sz. a. továbbá M.-Vásárhelyt. Bucher és Tellmann, Széchenyi: Jahn Rudolf, Brassóban; Heszthamer A. uraknál. Egy iverg ára 1 frt o. é.

Nyilvános köszönet. Szememmel nagy fájdalmakat szenvedtem, s múltan dr. White szemvizét használtam, négy nap alatt tökéletes javulást éreztem, úgy, hogy szemem fénylőm tökéletesen megiszunt. A mért is köszönetem nyilvánítom és e szemvizet minden szembeleg-nyit ajánlom. Kolozsvárt, dez. 26-án 1871. Várady László, s. k. kolozsvári polgár, s a külmagyarizet kapitánya. — Bizonyítvány. Hét éves leányom holgagos himlo következtében annyira elveszté szemvilágát, hogy 3 évig teljesen vak volt; iskolába nem járhatott és magára sem emi sem imi nem tudott. Növérem Traugott; velem bójole egy „veggel Belt-schneider kereskedéséből Oelslein, s már ennek használata után is láttam, hogy leányom szemvilágát, s egy második iverg elhasználása után teljesen szemvilágát, úgy, hogy azóta az istennek mostimint iskolába jár. Ezt az igazság érdekében bizonyítom, s e szemvizet minden szenvedőnek jó lelkiismerettel ajánlom. Pangau, oelsi kerület, 26/1871. Bauchwitz Ernő.

A valódi orvosi szil: legújabbon a Földesge által kiváltással kártól megvizsgált, s sikeresnek talált ezerelekepen kipróbált tükös szer a patkányok, házi mezei egerek, vakandok és szabók teljes kirtására. (Melyet sokféle hamisan utánozni s árulni megpróbáltak) hamisítatlan minőségben kapható. Kolozsvárt: Földy és Hudecz (a főterem) M.-Vásárhelyt; Fogarasi (Denertem), Brassóban: J. L. Heisshamer, Segesváron és Széchenyiben: J. B. Misselbacher és fiaival. 1 nagy bádog 1 frt, kis bádog 80 kr. Egyes bádog megrendelése is kívánvetel mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható citromkencés, egyedülli szer a fagy hójakok és tyúk-szem ellen, 1 bádog 50 kr. Egy kivonat naponta etkező hasonló dicsérelvelekből 10 — 325) kaphatók még egy pár téglával külden, mert a nagy mennyiségű patkányok kirtására szükséges: az eddigi használat-kirtó hatással volt; Valten, Mátyásfalva mellett, jun. 17. 1871. Tisztelel. ULLMAN BETTI, laszsonbértné.

Advertisement for 'BILIGKEIT-WUNDER DER REGULÁLT ÓRÁK' (Regulated Watches). It features a circular logo with a watch face and the text 'Hihetetlen, de mégis igaz, regulált ÓRÁK' (Incredible, but still true, regulated watches). Below the logo, it lists various watch models and their prices, such as 'Csak 10 frt.' and 'Csak 15 frt. 50 kr.'. The text emphasizes the accuracy and reliability of these watches.

18—24
Hihetetlen, de mégis igaz, regulált ÓRÁK
oly mesés olcsó áron adhatnak el.
Csak 10 frt. egy valódi angol ezüst hengeróra, kristályüveggel, percz mutatóval, valódi támi aranylánczal, medaillonal és jótállási jeggyel, fin. 12, 14 ft.
Csak 19 frt. 50 kr. óra, kettős koponyával, finomran zomanzozva, áttom támi aranylánczal, medaillonal és jótállási jeggyel.
Csak 15 frt. 50 kr. óra egy valódi angol, finom tűzarányozású ezüst chronometer állási jeggyel.
Csak 14 frt. egy valódi angol csinos támi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős láncz, medaillon és jótállási jeggyel.
Csak 14 frt. egy támi arany óra, kettős koponyával, savonetergóra, kristályüveggel, medaillon és jótállási jeggyel.
Csak 17 frt. egy valódi angol ezüst horgonyóra, kristályüveggel, és finom veszteli.
Csak 15 vagy 18 frt. egy angol Prime of Vales, remontoir óra, a legdrágább, valódi csinos támi aranyba foglaltva. Ez órák a többiek felett azon előnyvel bírnak, hogy azokat kalas nélkül lehet felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy támi aranyláncz, medaillon és jótállási jegyet igényel.
Csak 15 vagy 18 frt. egy egészben kiskid női óra, valódi ezüstből, valódi aranyláncz és jótállási jeggyel.
Csak 13 frt. egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönbön medaillon és jótállási jeggyel.
Csak 22 frt. egy legfinomabb ezüst horgony óra, 15 rubinra, legfinomabb támi arany láncz és medaillon.
Csak 24 frt. egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, támi arany láncz és medaillon.
Csak 30, 36 frt. egy arany henger óra, Nr. 3, talimáry-lánczsal, medaillon.
Csak 24, 26, 28 frt. arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.
Csak 45, 70 frt. egy arany horgony óra, talimáry-lánczsal, medaillon és jótállási jeggyel.

Table listing various watch models and their prices. The table has two columns: watch type and price. Prices range from 10-12 forin to 100-110 forin. Some entries include 'Ezüst hengerórák 4 rubinál' and 'Henger-női órák'.

Ezüst óralánczok árabanként 3 frt 50 kr, 4, 5, 6, 7, 8 — 10 frt.
Támi aranylánczok: rövidek: forint 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6.
Órák elfogadattak cserében.
Valamennyi órák első minőségűek, és másokkal csak egyelőbb minőségűekkel fel nem cserélendők. Az óraszerelés, előre beállítás vagy utánvetel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kivátnak meg nem felelő czikket, a legkészegebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 frtal olcsóbbak. Árjegyzék ingyen.
Óraművesek és órákperszkedők, egy az órák mindenneműbeni nagy választékú készlettel rendelkeznek, és csak a közvetlen. Aligolthoból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tímegecs árulás lehetővé ez órákat oly olcsón árulhatni.
GLATT A U N.
Órás, Bécs, Kärtnerstrasse, Nro. 51. Palais Todesco.